

Er schuilt een potentiële dader in elk van ons

Er is veel taboe rond de uitspraak dat in iedereen een slechte kant schuilt. Veel mensen worden ongemakkelijk bij de gedachte dat zij zelf iemand zouden kunnen vermoorden. Maar dit is wel de realiteit. Je zou kunnen zeggen dat mensen die anderen vermoorden alleen maar psychopaten zijn of dat er iets in het verleden gebeurd is waardoor ze doen wat ze doen, maar hoe verklaar je dan dat gewone burgers ook mee hebben geholpen aan de Jodenvervolging?

Zelf geloof ik dat er in iedereen een donkere kant verborgen zit en dat die getriggerd kan worden door bepaalde omstandigheden. Ik denk dat iedereen wel al eens een moment heeft gehad dat die iemand iets zou kunnen aandoen en dat we dan tegengehouden worden door ons geweten. Maar wat als je in een situatie zit waar dit normaal is zoals bijvoorbeeld een oorlog of als je van hogerop wordt verteld dat je bepaalde dingen moet doen? Volgens mij zijn mensen die hier niet in geloven idealistisch.

Het feit dat elk mens in staat is tot vreselijke dingen wordt ook ondersteund door verschillende experimenten. Zo heb je bijvoorbeeld het experiment van Milgram. Bij het experiment was er telkens een leerkracht en leerling. De leerkracht was de echte proefpersoon en aan hun werd verteld dat ze telkens wanneer de leerling een fout antwoord geeft een shock moeten toedienen. Er werd hun steeds gezegd dat ze verder en verder moesten gaan met de shocks en er zat zelfs een dodelijke shock bij. Na een paar shocks begonnen sommige mensen te twijfelen en te protesteren maar er werd hun verteld dat het noodzakelijk was voor het experiment dat ze verder bleven gaan. De meeste proefpersonen zijn overgegaan tot de dodelijke shock. Het waren niet enkel mannen die zo ver gingen maar ook vrouwen.

Er is ook een bekend voorbeeld uit de tweede wereldoorlog van een Joodse man genaamd Heinrich Bontschek. Heinrich werd in 1942 binnengebracht in het vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau waar hij de taak kleermaker moest vervullen. Dit was meteen al een bevoorrechte positie. Al snel werd hij gepromoveerd in de kleermakerij en kreeg hij de leiding over zo een 150 mannen. Later werd hij dan ook kapo in het kamp. Na de oorlog kwamen er verschillende getuigenissen aan het licht over hem. Er werd gezegd dat Bontschek de gevangenen soms zelfs nog slechter dan de Duitsers zelf behandelde. Er werd ook telkens verteld dat hij altijd werd gezien met een stok waarmee hij andere Joden sloeg. Dit deed hij niet omdat hij het bevel kreeg maar omdat hij in een goed boekje wou komen te staan bij de Duitsers.

Zo zie je dus dat mensen tot vreselijke dingen in staat zijn en ik denk dat daar verschillende verklaringen voor zijn. Zo kunnen mensen tot veel in staat zijn onder groepsdruk omdat ze denken dat ze anders misschien gestraft zullen worden. Veel mensen handelen volgens mij ook puur uit eigenbelang en omdat een bepaald gedrag voordelen zal opleveren. In situaties van nood zijn mensen ook tot veel meer in staat dan dat ze zelf denken.